

Municipals catalanes, primer pas cap al postpujolisme

El 25 de maig se celebraran les eleccions municipals. Pocs mesos abans de les del Parlament de Catalunya. Els resultats d'aquests comicis locals seran, per tant, la primera mostra real per començar a albirar quin pot ser el mapa polític després dels 23 anys de l'anomenat pujolisme.

Encara queden uns mesos per tancar les llistes municipals, però tots els partits ja tenen força clars els seus objectius i les estratègies. La proximitat amb les eleccions al Parlament de Catalunya, previstes per a la propera tardor, ha provocat que totes les formacions polítiques s'afanyessin a enllestir ràpidament els deures de les eleccions municipals. I és que ningú no passa per alt que uns bons resultats en les comicis locals –a banda de ser bons per si mateixos– seran el millor coixí per afrontar les primeres eleccions de la Generalitat sense Jordi Pujol com a candidat. Així, tots els partits han posat a punt tota la maquinària per a la primera cita electoral del 25 de maig.

PSC, consolidar-se per fer el salt.

El Partit dels Socialistes de Catalunya és la primera força municipal del Principat, en nombre de vots i en percentatge de població que governa. Però, en canvi, és la segona força en nombre de regidors, darrere de Convergència i Unió. Aquest fet explica, en gran part, les dificultats que sempre ha tingut el PSC per trencar l'hegemonia de la federació catalanista en les eleccions al Parlament de Catalunya.

Els socialistes catalans van obtenir, l'any 1999, els millors resultats electorals en unes eleccions municipals, amb prop d'1.090.000 vots. Dominen històricament, des de les primeres eleccions locals després del franquisme, el mapa municipal català. Un predomini que s'explica pel gran pes d'aquesta formació en les grans ciutats i, en especial, a Barcelona i el seu cinturó, les àrees amb més densi-

tat de població de Catalunya. Per contra, el pes a la resta del Principat sempre ha estat liderat per CiU. La complexitat territorial, amb una gran quantitat de petits municipis, ha fet que la federació catalanista, malgrat obtenir menys vots, producte d'una implantació territorial més generalitzada, sempre hagi obtingut un nombre més elevat de regidors. Així, CiU, amb poc més de 760.000 vots, va aconseguir prop de 4.090 regidors, el 1999, enfront dels pocs més de 2.040 del PSC, malgrat tenir prop de 325.000 vots més.

Aquest mateix "efecte territorial" és el que va fer que en les passades eleccions al Parlament de Catalunya el PSC obtingués més vots que CiU, però que fos la formació liderada per Jordi Pujol la que aconseguís 6 escons més (50, els socialistes; 56, CiU).

Per tant, tal com explica Celestino Corbacho, alcalde de l'Hospitalet de Llobregat i secretari de Política Local del PSC, un dels objectius principals d'aquesta formació, a banda de mantenir o millorar els resultats del 1999, és aconseguir ampliar la seva implantació territorial. Per aquest motiu, treballen per tancar 200 llistes electorals més que en els comicis locals anteriors; és a dir, acostar-se a les 700 candidatures.

Des del punt de vista estratègic i ideològic, el PSC vol lligar aquestes eleccions municipals amb les del Parlament de Catalunya, previstes per a la tardor vinent. Són conscients que uns bons resultats en les municipals poden ser la clau definitiva i anhelada pel PSC per aconseguir fer el salt al Govern català.

Amb aquesta perspectiva de fons, els socialistes catalans organitzaran el pròxim 22 de febrer, a Cornellà de Llobregat –feu socialista governat pel primer secretari del PSC i vicepresident de la Diputació de Barcelona, José Montilla–, la convenció municipal sota el lema “Millor per als municipis, millor per a Catalunya”. Allà es reuniran prop de 500 càrrecs electes municipals del PSC per debatre temes com l’habitatge, l’educació, la seguretat, l’estat del benestar, les polítiques de cohesió social, etc. “Discutirem això en clau municipal, amb els ulls posats a les autonòmiques”, diu Corbacho, i afegeix que seran elements que s’incorporaran al programa electoral de les eleccions al Parlament català.

CiU, el primer test de la federació.

Convergència i Unió afronta les primeres eleccions com a federació. Serà, doncs, la primera ocasió per testar el funcionament de la nova relació entre els dos partits. Uns mesos abans de les eleccions municipals, CiU ha aconseguit resoldre, amb molta més facilitat que en altres ocasions, conflictes locals entre les dues formacions. L’any 1999, una setmana abans de tancar les llistes municipals, quedaven per resoldre els conflictes entre CDC i UDC en 200 candidatures, i hi va haver prop de 50 poblacions en què els dos partits van concórrer per separat. Ara, quan falten més de tres mesos per tancar llistes, la federació ha resolt la majoria de conflictes locals i no passen d’una dotzena els llocs on encara no ha pogut llimar les diferències entre els dos partits.

Tot i no ser la formació majoritària en les eleccions locals, CiU sí que és qui sempre ha presentat més llistes, és a dir, qui ha tingut més presència territorial. I les pròximes eleccions vol mantenir l’avantatge i acostar-se, segons explica el secretari general adjunt de CiU, Pere Macias, a les 900 candidatures, gairebé la totalitat dels municipis de Catalunya.

Després d’uns anys de pactes polítics de govern amb el PP, al Parlament de Catalunya i a Madrid, la federació ha volgut marcar distància amb els populars i accentuar la seva faceta més catalanista. Per això, dirigents de la federació destaquen que en aquest nou cicle electoral volen deixar clar que el procés de reno-

Jordi Pujol i Duran Lleida en la presentació del nou logotip de CiU, uns dies enrere. Tots dos polítics s’implicaran plenament en les campanyes electorals de les municipals i del Parlament.

El PSC vol potenciar el creixement territorial per reforçar la posició amb vista a les eleccions al Parlament

vació de CiU “posa l’accent de força catalanista i de progrés”, diu Macias. En aquest context de distanciament del PP, el dirigent de la federació ha fet una crida a ERC per arribar a acords postelectorals, amb l’objectiu de mantenir el major nombre possible d’“ajuntaments nacionalistes” en un moment, segons aquest dirigent, “d’involució tan forta provocada pel PP, davant l’onada d’espanyolitat, i que compta de vegades amb el seguidisme del PSOE”.

Amb aquest discurs, la federació catalanista intenta motivar la part del seu electorat més nacionalista que ha tingut dificultat per pair els successius pactes amb els populars. CiU vol mirar de recuperar els 200.000 votants que, segons la federació, va perdre en el passat cicle electoral i que van anar a parar a l’abstenció. Per això, la setmana passada es va conèixer que la cúpula de la federació decidia que Jordi Pujol i Josep Antoni Duran Lleida s’implicarien de ple en les campanyes electorals. Aquest canvi estratègic respon a una voluntat d’enfortir tant la

campanya municipal de CiU, especialment a Barcelona, on es presenta com a cap de llista el portaveu de la formació a Madrid, Xavier Trias, com la d’Artur Mas a la presidència de la Generalitat.

PP, a esgarrapar vots al PSOE. El Partit Popular de Catalunya va experimentar un retrocés en els comicis del 1999. La formació conservadora es planteja com a objectiu principal entrar en el major nombre de governs municipals possibles, per assegurar des de les àrees de govern un creixement de la formació. Per això, el PPC s’ha traçat dues línies bàsiques d’actuació. D’una banda, intentarà formar candidatures en tots els municipis de més de 20.000 habitants o en tots els que en les passades eleccions estatals van obtenir més d’un 17% de vots. Amb aquesta línia vol intentar acostar-se a les 500 llistes, és a dir, superar les 448 candidatures del 1999. En el marc ideològic, intentaran fer especial incidència a les poblacions on tradicionalment ha governat el PSC, especialment en les

Alberto Fernández Díaz, candidat a l'alcaldia de Barcelona pel PP. Els populars catalans intentaran rendibilitzar els pactes parlamentaris amb CIU a Madrid i Catalunya.

grans àrees metropolitanes, com la de Barcelona, i intentar atreure l'electorat que vota més en clau espanyola. Per captar aquest votant, els populars del Principat han començat a fer treballar les llistes ja tancades perquè facin campanyes per capitalitzar l'acció de govern a Madrid i per corresponsabilitzar-se de l'acció del Govern català, que ha rebut el suport parlamentari del PP en els darrers set anys.

ERC, confirmar les expectatives.

La formació liderada per Josep-Lluís Carrod-Rovira ja va experimentar un cert creixement en les eleccions municipals del 1999. Ara és una de les formacions que més ben parada surt dels sondejos electorals. Esquerra Republicana es proposa refermar un creixement generalitzat al territori, tal com auguren les expectatives de vot. Per això, la formació independentista mira d'arribar a les 600 candidatures, un nombre que supera les prop de 400 que va aconseguir tancar al 1999. Així, enguany ha aconseguit tancar llistes a gairebé la totalitat de municipis de més de 10.000 habitants.

Alguns sondejos també auguren un cert increment de la presència d'ERC als municipis de l'àrea metropolitana de Barcelona, inclosa la mateixa capital, on tradicionalment sempre ha tingut més dificultats per incidir. Aquesta tendència de creixement d'ERC ha fet que la formació

La proximitat de les eleccions municipals amb les del Parlament deixarà poc marge per a rectificacions

es plantegi intentar acostar-se al miler de regidors (dels 678 actuals) i esdevenir la tercera força municipal en nombre de vots. Esquerra intentarà, doncs, confirmar la seva tendència a l'alça per reforçar la seva posició de sortida en les pròximes eleccions al Parlament.

ICV, recuperar l'espai del PSUC.

Les condicions amb les quals va arribar Iniciativa per Catalunya Verds en l'anterior cicle electoral van ser les pitjors. Acabava de patir una ruptura amb el sector que avui integra Esquerra Unida i Alternativa, el referent a Catalunya d'EU. ICV va experimentar una espectacular davallada, alhora que la formació escindida quedava gairebé fora del mapa electoral —excepte en algun municipi—. En

aquest nou cicle, però, les relacions entre les dues formacions s'han normalitzat i fins i tot han aconseguit acordar una coalició electoral. Així, Iniciativa concorrerà a les properes eleccions municipals amb la coalició entre ICV, Esquerra Alternativa (el nom amb el qual concorrerà EUiA) i Entesa de Progrés Municipal, això és, ICV-EA-EPM. Aquesta tercera formació aplega una seixantena de llistes independents i és la que obre la porta al creixement territorial.

Amb aquesta coalició, ICV intenta recompondre l'espai electoral que tradicionalment havia ocupat el PSUC i posteriorment Iniciativa, que tot i no ser majoritari, sempre ha tingut un votant força fidel. Amb aquest objectiu, en aquestes properes eleccions ICV intentarà passar de les prop de 150 llistes del 1999 a les 200. Un creixement que serà bàsicament fora de Barcelona i del seu cinturó —on aquesta formació sempre ha tingut la major implantació—. D'aquesta manera, els ecosocialistes es presentaran a municipis on fins ara mai no havien estat, de comarques com la Garrotxa, la Selva, el Pallars o l'Alta Ribagorça, el Baix Penedès o les Terres de l'Ebre. Amb aquest creixement territorial la formació pretén superar el 10% dels vots. Un percentatge que garantiria mantenir les alcaldies on governen, com les del Prat de Llobregat, Molins de Rei (Baix Llobregat) Rubí o Santa Perpètua (Vallès Occidental), i assolir-ne de noves, com les disputades a Palafrugell (Baix Empordà), la de Campdevànol (Ripollès) o la de Sant Carles de la Ràpita (Montsià). ICV confia que al seu creixement l'acompanyi un cert desgast del PSC, que provoqui la pèrdua d'algunes majories absolutes socialistes, tot reforçant el paper dels ecosocialistes.

Així, cap sondeig no augura grans canvis globals en el panorama municipal del Principat, per al proper 25 de maig. Però malgrat les diferències de comportament electoral entre unes i altres eleccions, els canvis locals que hi hagi i les tendències de vot general serviran per començar a perfilar què pot passar en les properes eleccions al Parlament català. I la proximitat amb la cita electoral definitiva deixarà poc marge per a rectificacions.

Enric Rimbau